

Załącznik do Uchwały nr
Rady Miejskiej w Suchedniowie
z dnia

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY SUCHEDNIÓW
NA LATA 2021-2025**

2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	5
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	5
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE.....	9
1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM.....	9
2. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W ŚRODOWISKU LOKALNYM	11
3. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM PRZEMOCY W RODZINIE	17
IV. CELE I ZADANIA.....	21
V. FINANSOWANIE PROGRAMU	28
VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU.....	29
SPIS WYKRESÓW	31

WPROWADZENIE

Przemoc w rodzinie jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków. Polega na jednorazowym lub powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu naruszającym prawa lub dobra osobiste osoby najbliższej, a także innych osób zamieszkujących wspólnie lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażającym te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszającym ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującym szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym oraz wywołującym cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci, nierzadko osoby starsze i niepełnosprawne, czasami mężczyźni. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci doznających lub będących świadkami przemocy jej skutki są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym.

Wyodrębnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych. Jedną z nich jest przemoc fizyczna, która obejmuje wszelkiego rodzaju bezpośrednie działania z użyciem siły, tj. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.

Następnym rodzajem przemocy jest przemoc psychiczna, która odznacza się sprawowaniem przez sprawcę kontroli nad ofiarą i przyjmuje formę wyśmiewania poglądów, religii, pochodzenia, narzucania własnych poglądów, karania poprzez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stałą krytykę, wmawiania choroby psychicznej, izolację społeczną (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domagania się posłuszeństwa, ograniczania snu

i pozywienia, degradacji werbalnej (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowania gróźb itp.

Kolejnym rodzajem przemocy jest przemoc seksualna, która polega na wymuszaniu pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia seksualnego oraz demonstrowaniu zazdrości i krytyce zachowań seksualnych.

Innym rodzajem przemocy jest przemoc ekonomiczna, która obejmuje działania mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny. Rodzajem przemocy jest również zaniedbywanie, które wiąże się z niezaspokajaniem podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych, odrzuceniem emocjonalnym.

Przemoc dzieli się również na gorącą, czyli taką, która naładowana jest furią, złością, gniewem, jest pełna ekspresji oraz przemoc chłodną, która stosowana jest bez gniewu, z premedytacją, jest uporządkowana, mogą jej przyświecać pozytywne cele, tj. przekonania, filozofia, wiara itp.

W świetle polskiego prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem, które w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana jako przestępstwo polegające na fizycznym lub psychicznym znęcaniu nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny (art. 207 KK).

Podstawowym aktem prawnym, który określa w Polsce zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W jej myśl osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia; ochrony przed dalszym krzywdzeniem przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby

pokrzywdzonej; zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie. Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie podejmuje się natomiast środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym obejmują one tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy program został przygotowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Suchedniowie. Składa się on z kilku części.

W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia programu.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne oraz diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców oraz analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców, w tym reprezentantów samorządu lokalnego.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza cele i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując m.in. realizatorów poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta i szósta część programu zawierają informacje na temat sposobu finansowania i wdrażania dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu przy

wykorzystaniu przygotowanego w części czwartej dokumentu zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNETWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Suchedniów na lata 2021-2025 wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Program pozostaje w zgodności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Suchedniów i umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o ogłaszany przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej program osłonowy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na treść i realizację Programu mają również wpływ m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Suchedniów jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie świętokrzyskim, w powiecie skarżyskim. Zajmuje powierzchnię 74,94 km²,

a w jej skład wchodzi miasto Suchedniów i 4 sołectwa: Krzyżka, Michniów, Mostki i Ostojów.

Pod względem fizycznogeograficznym gmina leży na Płaskowyżu Suchedniowskim, nad Kamionką (dopływ Kamiennej), w otoczeniu Puszczy Świętokrzyskiej.

Gmina charakteryzuje się bardzo korzystnym układem komunikacyjnym. Przez jej obszar przebiega droga krajowa nr 7 o statusie drogi ekspresowej S7 od Gdańska do Rabki-Zdroju oraz droga wojewódzka nr 751 (przez Góry Świętokrzyskie do Ostrowca Świętokrzyskiego). W 2013 roku przy S7 uruchomiono miejsce obsługi podróżnych – Suchedniów Zachód.

Przez teren gminy przebiega także linia kolejowa nr 8 łącząca Warszawę z Krakowem. Na terenie miasta znajduje się stacja kolejowa Suchedniów i dwa przystanki kolejowe: Suchedniów Północny i Berezów.

Na koniec 2019 roku gmina liczyła 10.110 mieszkańców, w tym 5.215 kobiet. Większość osób (8.323 osoby) zamieszkiwała miasto. W ostatnich latach widoczny jest systematyczny spadek liczby ludności – ubywa osób w wieku przedprodukcyjnym (z 1.173 w 2017 r. do 1.157 w 2019 r.) i produkcyjnym (z 6.615 w 2017 r. do 6.328 w 2019 r.), natomiast przybywa osób starszych (z 2.515 w 2017 r. do 2.625 w 2019 r.) Udział osób starszych w populacji mieszkańców gminy wzrastał z roku na rok (24,4% w 2017 r., 25,3% w 2018 r., 26% w 2019 r.). Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w 2019 roku wyniósł 32,3 i był wyższy niż w latach poprzednich (29,3 w 2017 r. i 31,1 w 2018 r.). Zmiany te powodują postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej.

Gmina Suchedniów jest gminą, w której dominują obszary zalesione – ok. 64% powierzchni, natomiast użytki rolne zajmują ok. 28%. Gmina posiada korzystne warunki do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych z uwagi na duże walory krajobrazowe (dwa parki krajobrazowe: od zachodu Suchedniowsko-Oblęgorski, a od wschodu Sieradowicki, rezerваты przyrody, zbiorniki wodne, pomniki przyrody) i kulturowe (zabytki architektury, miejsca pamięci, obiekty sakralne).

W mieście znajduje się podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej Starachowice, obejmująca obszar 6,7 ha i jest zagospodarowana w 100%.

W gminie Suchedniów w 2019 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1.051 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 835 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W wymienionym roku zarejestrowano 81 nowych podmiotów, a 58 wyrejestrowano. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Suchedniów najczęściej (62) było spółek cywilnych. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (1.010) było mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników.

Z kolei w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku na terenie gminy Suchedniów figurowały 682 podmioty gospodarcze. Na przestrzeni 2019 roku działalność rozpoczęły 63 podmioty, natomiast wykreślenia działalności dokonało 56 podmiotów. Spośród ogólnej liczby wpisów do CEiDG, aktywnych wpisów było 537, natomiast wpisów zawieszonych – 132. Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: sprzedaż detaliczną prowadzoną przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet; sprzedaż detaliczną pozostałych wyrobów prowadzoną na straganach i targowiskach; transport drogowy towarów; wykonywanie robót budowlanych i wykończeniowych; konserwację i naprawę pojazdów samochodowych; sprzedaż samochodów.

Na koniec 2019 roku stopa bezrobocia w gminie wyniosła 5,1% tj. znacznie mniej niż w powiecie (14,2%) i mniej niż w województwie (7,9%). W latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych ulegała wahaniom (527 w 2017 r., 562 w 2018 r., 512 w 2019 r.), w strukturze osób bez pracy dominowali długotrwale bezrobotni (260 w 2017 r. i 2019 r. oraz 275 w 2018 r.). Mimo zmniejszającej się liczby osób bezrobotnych wyrażonej w liczbach rzeczywistych ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2019 r. wyniósł 8,5% i był wyższy niż w 2017 r. (8,3%). W 2019 roku w gminie Suchedniów na 1.000 mieszkańców pracowało 159 osób, to więcej niż w 2017 r. (145 osób). Większość – 53,3% wszystkich pracujących stanowiły kobiety.

W 2019 roku w gminie Suchedniów oddano do użytku 17 nowych mieszkań. Na każdych 1.000 mieszkańców przypada więc 1,68 nowych lokali i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego i Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Suchedniów to 3.957 nieruchomości. Na każdych 1.000 mieszkańców przypada zatem 388

mieszkań i jest to wartość większa od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 90,7% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 82,8% wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 77,9% posiada łazienkę, 78,7% korzysta z centralnego ogrzewania, a 59,1% z gazu sieciowego.

Na koniec 2019 roku liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminnych wyniosła – 11 lokali, spośród których wydzielono 6 lokali socjalnych. W omawianym roku na przydział lokalu socjalnego oczekiwało 10 osób.

Gmina posiada bazę oświatową, na którą składają się: 3 szkoły podstawowe wraz z oddziałami przedszkolnymi i 2 przedszkola (w tym 1 niepubliczne). Gmina prowadzi również 4 świetlice dla dzieci i młodzieży (3 przyszkolne i 1 pozaszkolna). Na terenie gminy nie ma żłobka.

Działalność kulturalna w gminie ogniskuje wokół Suchedniowskiego Ośrodka Kultury „Kuźnica” i Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej im. Jana Pawła II w Suchedniowie. Aktywną działalność kulturalną w gminie prowadzi również Wiejski Dom Kultury w Mostkach oraz Centrum Kształceniowo-Integracyjne w Michniowie będące filią Suchedniowskiego Ośrodka Kultury. Szczególne wartości historyczne i kulturalne upowszechnia Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie.

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie sprzyja natomiast infrastruktura sportowa obejmująca m.in.: obiekty sportowe przy placówkach oświatowych, halę sportowo-rehabilitacyjną oraz zaplecze Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suchedniowie, a także place zabaw i tereny rekreacyjne. Istotną rolę w tym obszarze odgrywają działające na terenie gminy kluby sportowe.

Podstawową opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Promyk” w Suchedniowie zatrudniający 5 lekarzy, 11 pielęgniarek i jedną położną. W placówce funkcjonują: Poradnia Dzieci Zdrowych, Poradnia Dzieci Chorych, Poradnia Ogólna, Punkt Szczepień, Poradnia Ginekologiczna. Ambulatoryjną opiekę specjalistyczną, na podstawie kontraktów z NFZ, świadczą także: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Chirurg” – Adam Żuchowicz, Indywidualna Praktyka Stomatologiczna – Cezary

Kaczmarek, Indywidualna Praktyka Stomatologiczna – Urszula Kaczmarek, Prywatny Gabinet Stomatologiczny – Grażyna Kujawska, Gabinet Rehabilitacji – Małgorzata Sadowska oraz prywatne gabinety lekarskie. Wgminie funkcjonują trzy ogólnodostępne apteki, Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej oraz Sklep Medyczny Partner-Med. – Renata Turczyńska. W godzinach nocnych oraz w niedziele i święta pomoc w nagłych przypadkach świadczy Stacja Pogotowia Ratunkowego w Skarżysku-Kamiennej.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchedniowie, a nad bezpieczeństwem publicznym jej mieszkańców czuwa Komisariat Policji w Suchedniowie. Sektor pozarządowy funkcjonujący w gminie reprezentuje kilkadziesiąt organizacji, w tym organizacje działające na rzecz rozwoju lokalnego, kluby i zespoły sportowe oraz jednostki ochotniczej straży pożarnej.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE

1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM

Diagnoza zjawiska agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w środowisku rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowych. Badania te umożliwiły zdiagnozowanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy, pozyskanie informacji na temat podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form pomocy świadczonych uczniom stosującym agresję i przemoc oraz rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej, a także współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do analizy przedłożono 4 ankiety z następujących placówek oświatowych: Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 1 im. Emilii Peck (ul. Szarych Szeregów 6, 26-130 Suchedniów); Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 3 im. Stefana Żeromskiego (ul. Kościelna 1, 26-130 Suchedniów), Samorządowa Szkoła Podstawowa im. Wandy Łyczakowskiej w Ostojowie (Ostojów 16, 26-130 Suchedniów); Przedszkole Samorządowe im. Jana Pawła II (ul. Peck 15A, 26-130 Suchedniów).

Rozpoznanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy

Wszystkie ankietowane placówki prowadziły rozpoznanie środowiska szkolnego pod kątem występowania agresji i przemocy; dzieje się to głównie poprzez obserwację, rozmowy, wywiady i badania ankietowe. Pedagodzy pozyskują także informacje od instytucji prorodzinnych i poprzez pracę w zespole interdyscyplinarnym.

Przeprowadzone badania wykazały, że uczniowie dopuszczają się zachowań agresywnych i przemocy; najczęściej jest to przemoc psychiczna, niekiedy również cyberprzemoc, rzadko agresja fizyczna. W ocenie pedagogów występujące przypadki przemocy mają charakter jednostkowy i sporadyczny.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

Szkoła podejmuje różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze zawierające treści dotyczące przeciwdziałania agresji i przemocy. Realizowane są szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne, m.in. program profilaktyczny „Spójrz inaczej; porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”, prowadzone są lekcje wychowawcze dotyczące przeciwdziałania przemocy, pogadanki z funkcjonariuszami policji. Najmłodsze dzieci edukowane są poprzez bajki i zabawy terapeutyczne.

Formy pomocy dla uczniów stosujących agresję i przemoc oraz rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej

Z uczniami doświadczającymi przemocy i wykazującymi zachowania agresywne szkoły prowadzą pracę indywidualną i zajęcia grupowe, głównie rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne. Uczniowie dotknięci problemem mają zapewnioną pomoc psychologiczną i pedagogiczną, prowadzone są rozmowy wspierające i motywujące; mogą być także kierowani na terapię i do specjalistycznych placówek. Szkoły są też przygotowane do udzielania informacji na temat instytucji świadczących wsparcie osobom dotkniętym i stosującym przemoc.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami

Wszystkie szkoły w gminie podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy. Należą do nich m.in.: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespół Interdyscyplinarny w Suchedniowie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchedniowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skarżysku-Kamiennej, Komenda Powiatowa Policji i kuratorzy w Sądzie Rejonowym w Skarżysku-Kamiennej.

Działania, jakie należałoby podjąć, by skutecznie przeciwdziałać zjawisku agresji i przemocy

Przedstawiciele ankietowanych placówek wskazali, że dla skutecznego przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole należy podtrzymać dotychczas prowadzone działania na terenie szkoły, a także wzmocnić współpracę pomiędzy instytucjami, jak również szkołą i rodzicami. Należy też podjąć działania profilaktyczne i pedagogizacyjne wobec rodziców uczniów.

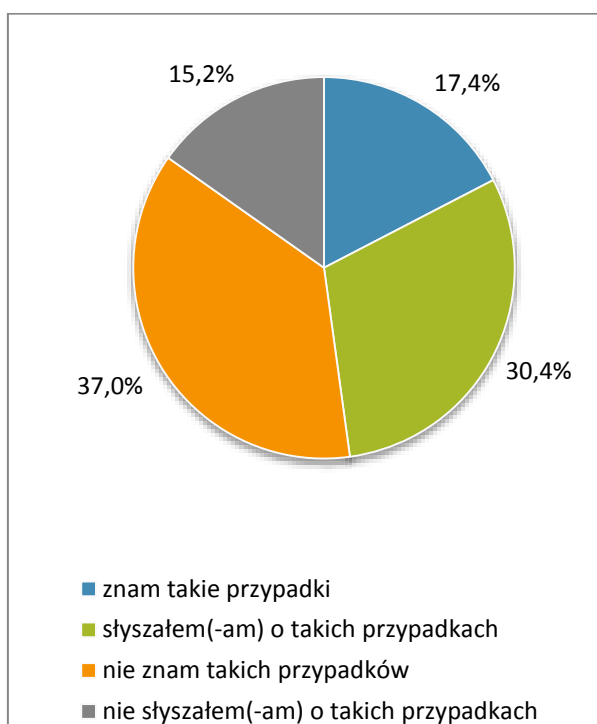
2. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Miasta i Gminy, Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy, Sekretarza Miasta i Gminy, Skarbnika Miasta i Gminy, Zastępcy Skarbnika Miasta i Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Miasta i Gminy, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

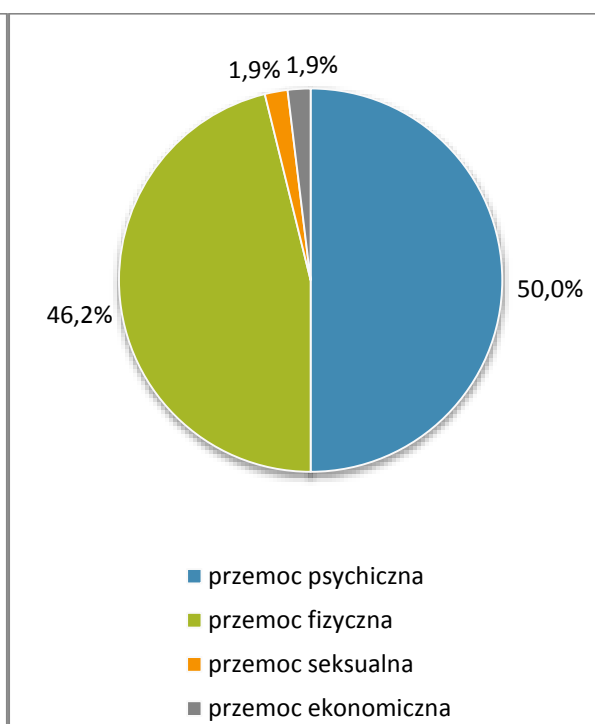
Badania te posłużyły m.in. określeniu skali zjawiska w gminie i form, jakie przybiera, zidentyfikowaniu przyczyn stosowania przemocy, jej ofiar i sprawców, ocenie prowadzonych działań profilaktycznych oraz oferty pomocy świadczonej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także wskazaniu działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z tym problemem. Do analizy przedłożono w sumie 47 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o znajomość przypadków przemocy w rodzinie oraz o rodzaje przemocy w rodzinie, jakie najczęściej występują w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Czy w Pani/Pana najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie?

Wykres 2. Jakie rodzaje przemocy w rodzinie najczęściej występują w gminie?

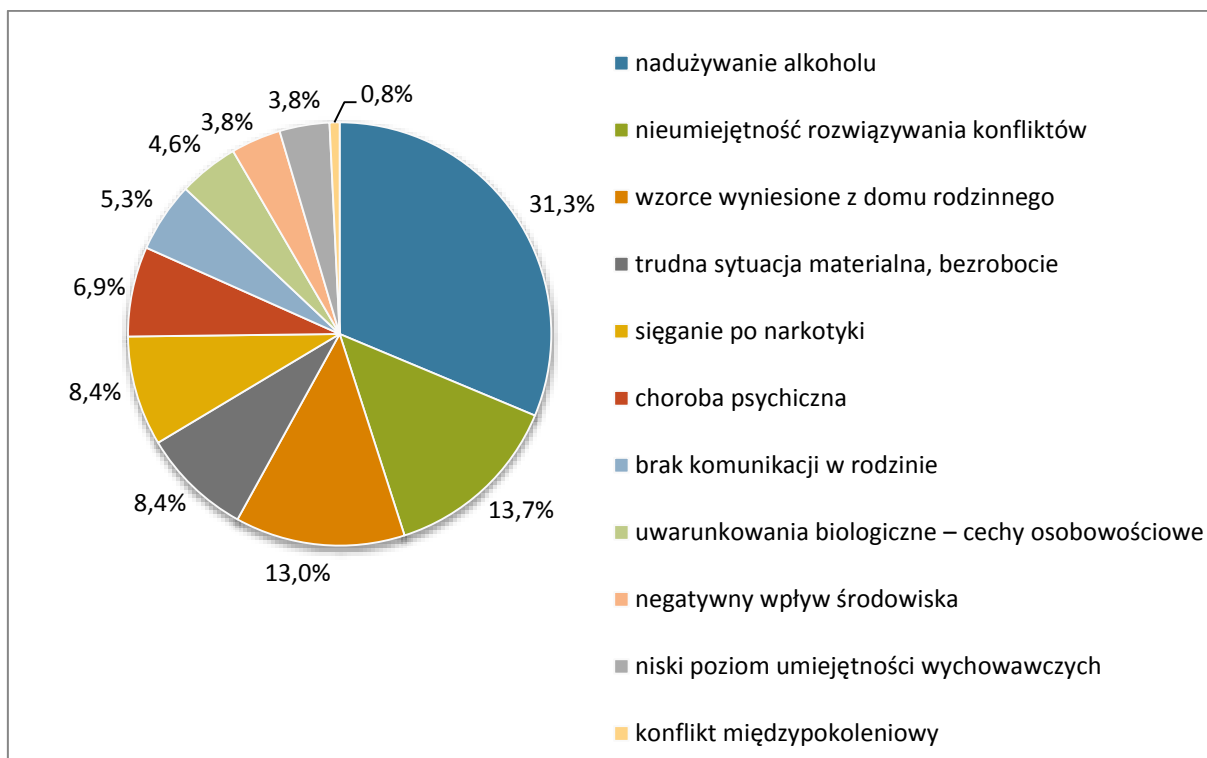

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 52,2%) stwierdziła, że nie zna przypadków występowania przemocy w rodzinie w gminie bądź o nich nie słyszała. Odmiennego zdania było wsumie 47,8% badanych. W opinii respondentów najczęstszymi formami przemocy są przemoc psychiczna (50%) i fizyczna (46,2%).

Odpowiadając na następane pytanie, badani wskazywali przyczyny przemocy w rodzinie. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie

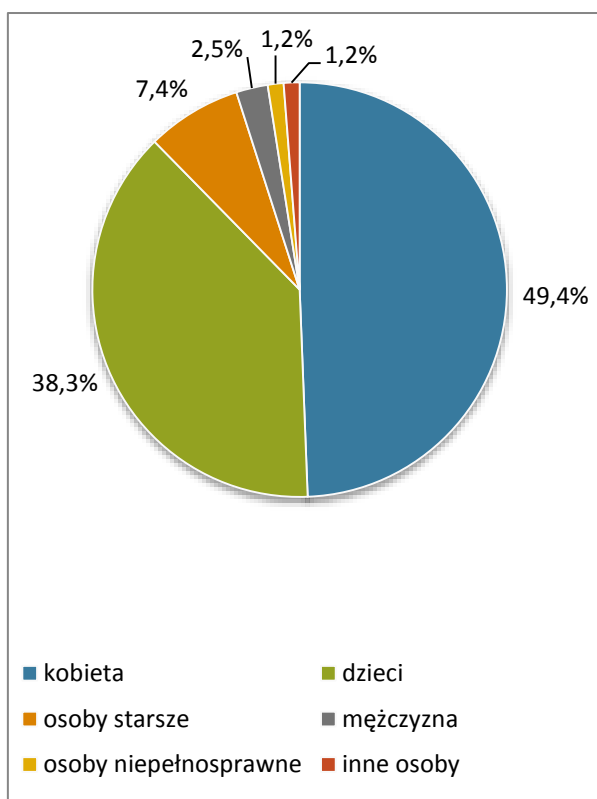

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

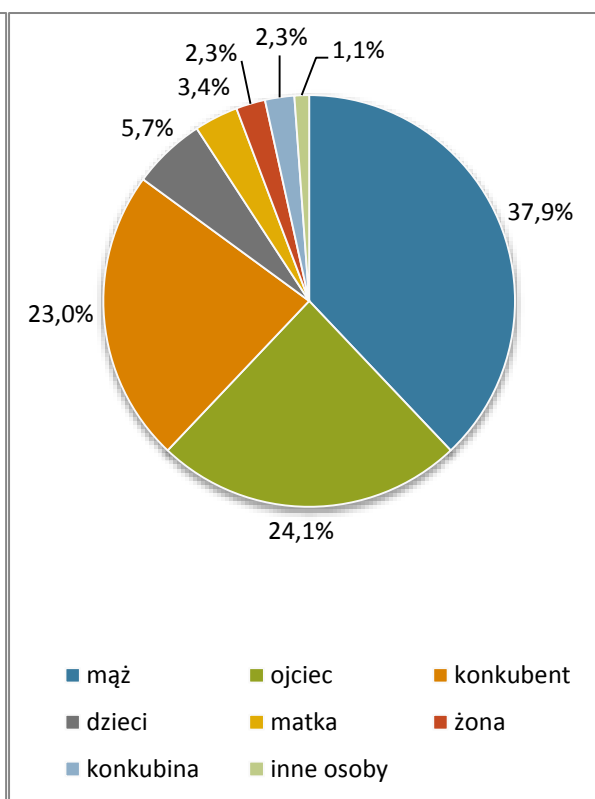
Zdaniem respondentów najczęstszym powodem przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu (31,3%). Wśród innych przyczyn ankietowani wymienili m.in. nieumiejętność rozwiązywania konfliktów (13,7%) oraz wzorce wyniesione z domu rodzinnego (13%).

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Otrzymałe odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Kto jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie?

Wykres 5. Kto jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?

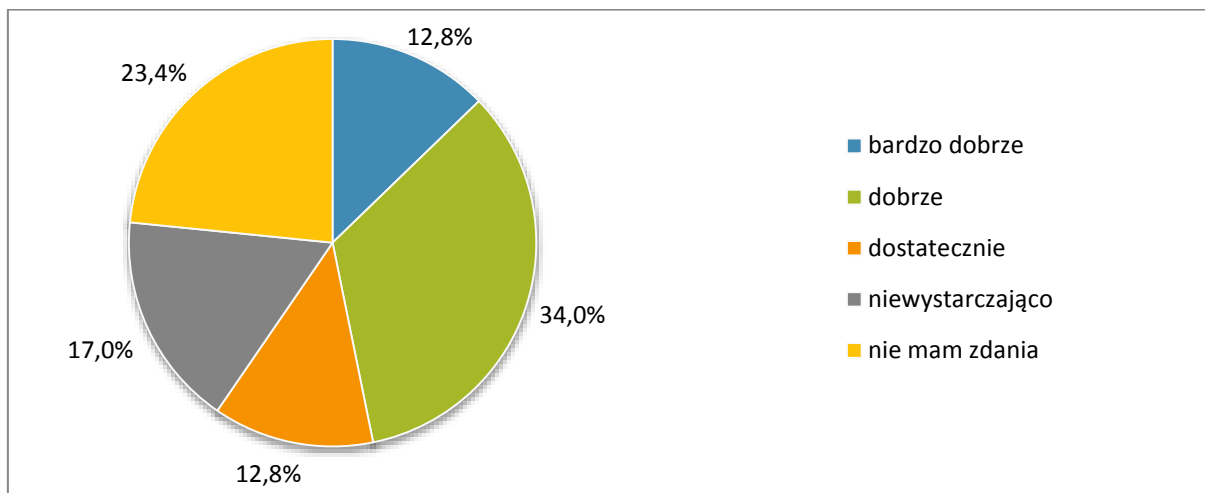

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

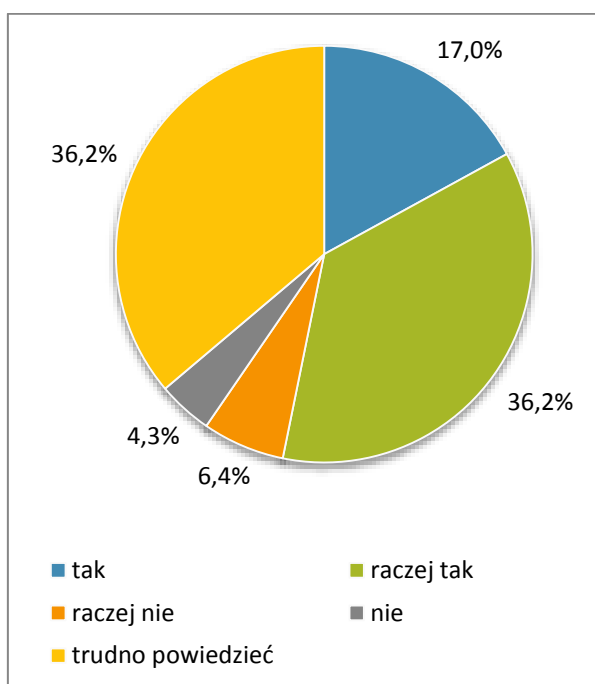
Według największej grupy ankietowanych, najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety (49,4%) i dzieci (38,3%). Jeśli natomiast chodzi o sprawcę przemocy w rodzinie, 37,9% respondentów wskazało, że tą osobą jest mąż, a odpowiednio 24,1 i 23% że ojciec lub konkubent. Z danych tych wyłania się modelowy obraz przemocy w rodzinie: sprawcami przemocy są zazwyczaj mężczyźni (mężowie, ojcowie, konkubenci), a ofiarami kobiety i dzieci.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z przemocą w rodzinie oraz ofertę pomocy świadczonej osobom dotkniętym tym problemem. Uzyskane opinie prezentują poniższe wykresy.

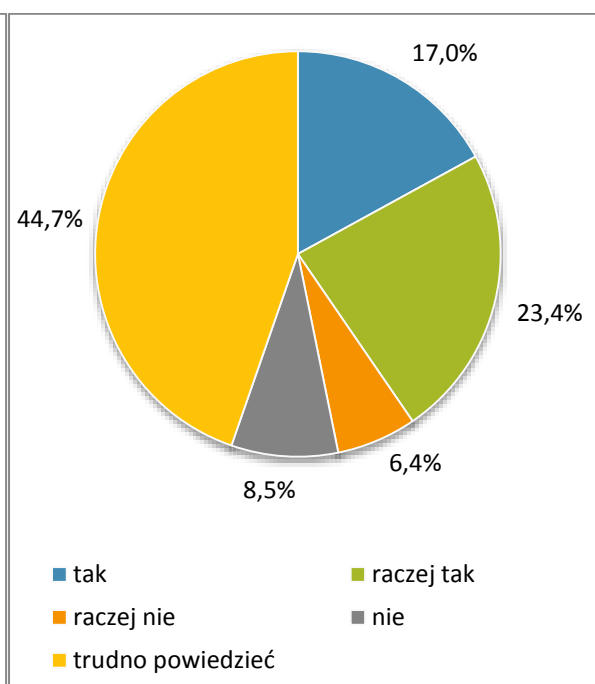
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?

Wykres 7. Czy oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie w gminie jest wystarczająca?

Wykres 8. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie w gminie jest wystarczająca?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Blisko połowa badanych (łącznie 46,8%) dobrze lub bardzo dobrze oceniła prowadzoną w gminie działalność profilaktyczną związaną z problemem przemocy w rodzinie. Jednocześnie za niewystarczającą uznało ją 17%, a za dostateczną 12,8% ankietowanych. Blisko co czwarty respondent (23,4%) nie potrafił zająć stanowiska w tej sprawie.

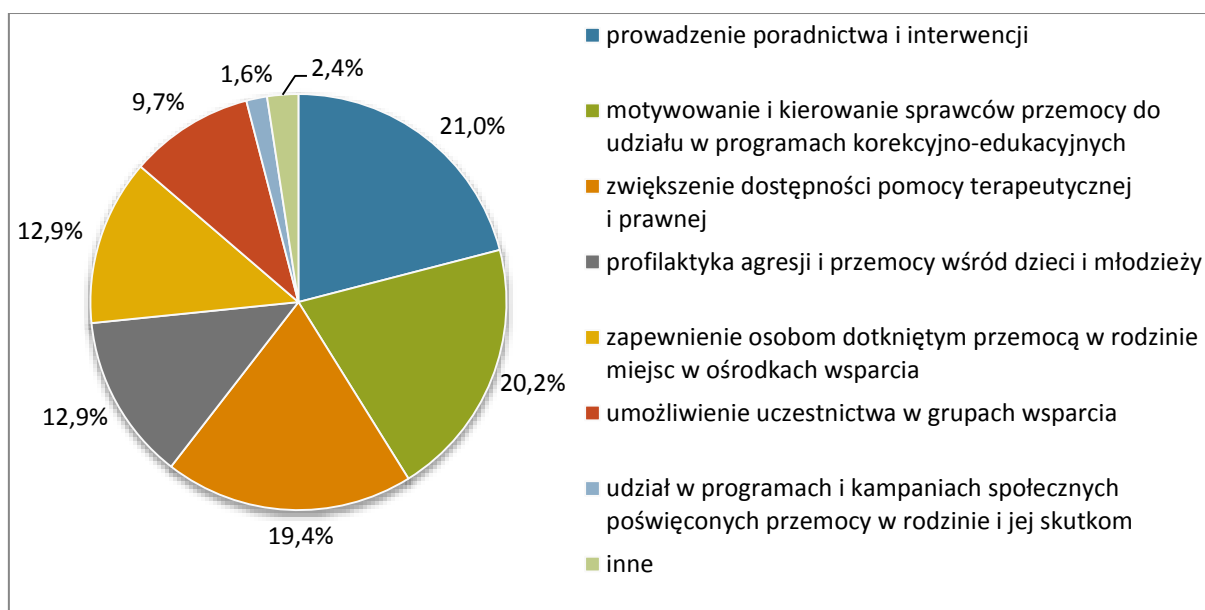

W przypadku oceny dostępnej w gminie oferty pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, większość ankietowanych (53,2%) odpowiedziało, że jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca. Negatywną opinię na ten temat przedstawiło w sumie 10,7% respondentów, a 36,2% badanych nie potrafiło zająć stanowiska w tej sprawie.

Gorzej została oceniona oferta wsparcia dla sprawców przemocy w rodzinie. Tym razem łącznie 40,4% respondentów uznało ją za raczej wystarczającą lub wystarczającą, a odmienną opinię wyraziło w sumie 14,9% ankietowanych. Jednocześnie 44,7% badanych nie miało zdania w tej sprawie.

Na koniec poproszono badanych o wskazanie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z przemocą w rodzinie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim prowadzić poradnictwo i podejmować interwencje (21%), motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (20,2%), zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (19,4%).

3. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN DOTKNIĘTYCH PROBLEMEM PRZEMOCY W RODZINIE

W gminie Suchedniów funkcjonuje kilka podmiotów świadczących pomoc i wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej. Należą do nich m.in.: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchedniowie i działający przy nim Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ul. Fabryczna 5, 26-130 Suchedniów), Punkt Konsultacyjny w Suchedniowie (ul. E. Peck 9a, 26-130 Suchedniów), Punkt Interwencji Kryzysowej w Suchedniowie (ul. E. Peck 9a, 26-130 Suchedniów), Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suchedniowie (ul. Fabryczna 5, 26-130 Suchedniów), Świetlica Środowiskowa w Suchedniowie (ul. Sportowa 1, 26-130 Suchedniów), Komisariat Policji w Suchedniowie (ul. Berezów 1, 26-130 Suchedniów), a także Komenda Powiatowa Policji w Skarżysku Kamiennej (ul. Szydłowiecka 22, 26-110 Skarżysko-Kamienna), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skarżysku-Kamiennej (Pl. Floriański 1, 26-110 Skarżysko-Kamienna) oraz Sąd Rejonowy w Skarżysku Kamiennej, III Wydział Rodzinny i Nieletnich (ul. Krasińskiego 11, 26-110 Skarżysko-Kamienna).

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchedniowie

Ośrodek systematycznie monitoruje rodziny, w których występuje problem przemocy, świadczy im wsparcie, a także udziela informacji osobom doświadczającym przemocy i stosującym przemoc na temat profesjonalnych placówek wsparcia zlokalizowanych na terenie powiatu i województwa. Pracownicy socjalni są w stałym kontakcie z rodzinami dotkniętymi przemocą, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”.

Ośrodek jest także odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz deleguje do niego swoich pracowników, a także realizuje procedury „Niebieskiej Karty”.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W ramach swojej działalności Zespół zajmuje się diagnozowaniem przemocy w rodzinie oraz podejmowaniem działań zapobiegawczych i interwencyjnych

w środowiskach zagrożonych i dotkniętych tym problemem. W ramach prowadzonej działalności zajmuje się m.in. nawiązywaniem kontaktu z osobami doznającymi i stosującymi przemoc w rodzinie, prowadzeniem rozmów interwencyjnych z osobami w związku ze stosowaniem przez nie przemocy, motywowaniem sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach dla osób stosujących przemoc, motywowaniem dorosłych ofiar przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy oraz profilaktyką.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, służby zdrowia, sektora pozarządowego oraz kuratorzy sądowi.

Zespół Interdyscyplinarny liczy 12 członków, w tym po 1 przedstawicielu pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, kuratorskiej służby sądowej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz 5 przedstawicieli oświaty i 2 organizacji pozarządowych.

W 2020 roku odbyło się 12 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i 72 posiedzenia grup roboczych; w latach wcześniejszych odpowiednio 13 i 32 w 2018 roku oraz 11 i 26 w 2019 roku. W 2020 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 19 Niebieskich Kart, to jest więcej niż w 2018 roku (16) i tyle samo, co w 2019 roku. Większa była także liczba opracowanych indywidualnych planów pomocy – 16 (15 w 2019 r. i 9 w 2018 r.).

Punkt Konsultacyjny i Punkt Interwencji Kryzysowej w Suchedniowie

W obu Punktach pomoc świadczona jest anonimowo i bezpłatnie. W Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu porad udziela specjalista terapii uzależnień. W Punkcie Interwencji Kryzysowej dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie pomoc świadczy psycholog. W jej ramach prowadzona jest psychoedukacja w zakresie przemocy, uzależnienia od alkoholu, radzenia sobie z emocjami i konstruktywnej komunikacji, udzielana jest informacja o możliwościach udziału w terapii oraz podejmowane są działania motywujące do odbycia terapii w specjalistycznych ośrodkach.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suchedniowie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach prowadzonej działalności zajmuje się m.in. nawiązywaniem kontaktu z osobami nadużywającymi alkoholu i ich rodzinami, prowadzeniem rozmów interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu w związku ze stosowaniem przez nie przemocy, motywowaniem osób uzależnionych i współuzależnionych do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy oraz do udziału w terapii, jak również prowadzi działalność profilaktyczną.

Świetlica Środowiskowa w Suchedniowie

Świetlice są placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży i w ramach organizacji czasu wolnego realizują m.in. program opiekuńczo-wychowawczy. Z oferty świetlicy korzystały dzieci m.in. zmagające się z agresją i przemocą oraz pochodzące z rodzin dotkniętych tymi problemami. W 2020 roku na działalność świetlic wydatkowano 55.000 zł, z tej kwoty m.in. organizowano zajęcia profilaktyczne oraz imprezy integracyjne dla dzieci i młodzieży.

Komisariat Policji w Suchedniowie i Komenda Powiatowej Policji w Skarżysku Kamiennej

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Suchedniowie i Komendy Powiatowej Policji w Skarżysku-Kamiennej podejmują działania interwencyjne i prewencyjne w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie; biorą udział w zajęciach edukacyjnych dotyczących przemocy, prowadzą rozmowy profilaktyczne i pouczające.

W latach 2017-2019 Policja wdrożyła najwięcej procedur „Niebieskiej Karty” – po 15 w 2017 i 2019 roku oraz 12 w 2018 roku. Według jej danych, w latach 2017-2019 na terenie gminy Suchedniów odnotowano łącznie 11 przestępstw polegających na znęcaniu się nad osobą najbliższą. (art. 207 par 1 kk). Funkcjonariusze Policji prowadzili postępowanie przeciwko 12 sprawcom, którzy w chwili popełnienia czynu mieli od 24 do 59 lat.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skarżysku-Kamiennej

Realizując ustawowe zadania, Centrum zajmuje się m.in. przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Jednostka oferuje wsparcie w ramach działającego w jej strukturach Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, organizując konsultacje indywidualne oraz zajęcia grupowe ze specjalistami. Program skierowany jest do: osób, które samodzielnie podjęły decyzję o uczestnictwie w nim, tym samym akceptując fakt stosowania przemocy; osób, które w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie zostały zobowiązane przez Sąd do udziału w programie; osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, którym Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, oraz osób będących sprawcami przemocy w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, prowadzonej w ośrodkach opieki zdrowotnej (w tym przypadku program stanowi uzupełnienie podstawowej terapii).

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skarżysku-Kamiennej

Poradnia działa w strukturach Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji w Skarżysku-Kamiennej. Jej celem jest wspomaganie rozwoju i efektywnego uczenia się, wspieranie uczniów w wyborze szkoły, zawodu i kierunku dalszego kształcenia oraz udzielanie dzieciom, młodzieży, ich rodzicom, opiekunom i nauczycielom różnych form pomocy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej i doradczej. Zadania te realizowane są w siedzibie Poradni oraz w szkołach i placówkach oświatowych powiatu skarżyskiego.

Sąd Rejonowy w Skarżysku Kamiennej, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

Gmina współpracuje z kuratorami zawodowymi. Kurator realizuje określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym.

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, tel. 226687000

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” oferuje: pomoc psychologiczną i prawną, umożliwia skorzystanie z ogólnopolskiej poradni mailowej i ogólnopolskiej poradni telefonicznej, zapewnia dostęp do Ośrodka dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, prowadzi działania szkoleniowe i doradcze dla organizacji państwowych (m.in. Ministerstwa, Policji) oraz dla osób prywatnych, corocznie organizuje ogólnopolski konkurs „Policjant, który mi pomógł” oraz wydaje pismo „Niebieska Linia”.

Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (800 120 226)

Pod numerem Policyjnego Telefonu Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (800 120 226) można uzyskać wsparcie w sytuacji przemocy w rodzinie. Specjaliści obsługujący linię udzielają informacji m.in. na temat procedury „Niebieskiej Karty”.

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2021-2023 jest ***zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska w gminie poprzez udzielanie pomocy osobom nim dotkniętym oraz oddziaływanie na osoby stosujące przemoc.*** Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych oraz zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel: operacyjny 1.: Poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, GKRPA, MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, oraz Policja	2021-2025	liczba opracowanych diagnoz, liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie
2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poświęconych problemowi przemocy w rodzinie	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, oraz zakłady opieki zdrowotnej, lokalne media i organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba lokalnych kampanii społecznych
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie prowadzenia w gminie edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe	2021-2025	liczba podjętych inicjatyw, liczba osób, którym udzielono informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna – zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel: operacyjny 2.: Poprawa jakości działań profilaktycznych.

Zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małych dzieci w ciąży	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, MGOPS, Punkt Konsultacyjny, Punkt Interwencji Kryzysowej, placówki oświatowe, oraz PCPR (w tym POIK), zakłady opieki zdrowotnej.	2021-2025	liczba placówek prowadzących poradnictwo, liczba osób, którym udzielono porady, liczba programów, liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej
2. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych z zakresu	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, placówki oświatowe,	2021-2025	liczba dzieci objętych działaniami

agresji i przemocy, m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych	placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, specjaliści, przedstawiciele GKRPA, MGOPS-u, Policji	profilaktycznymi z zakresu agresji i przemocy
---	--	---

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny 1.: Rozwój infrastruktury służącej udzielaniu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami wchodzącymi w jej skład.

Zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	samorząd gminy, w tym przedstawiciele MGOPS-u, GKRPA i placówek oświatowych, oraz przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej, Policji, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi	2021-2025	liczba posiedzeń zespołu, liczba osób objętych pomocą zespołu, liczba posiedzeń grup roboczych, liczba osób objętych pomocą grup roboczych
2. Kontynuowanie działalności i rozwijanie oferty funkcjonujących w gminie Punktu Konsultacyjnego oraz Punktu Interwencji Kryzysowej	samorząd gminy, w tym Punkt Konsultacyjny oraz Punkt Interwencji Kryzysowej	2021-2025	zakres i rodzaj świadczonych usług, liczba osób objętych wsparciem
3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	samorząd gminy, podmioty i organizacje pozarządowe, w tym Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Oddział w Suchedniowie	2021-2025	liczba zleczanych lub wspólnie realizowanych projektów

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny 2.: Upowszechnianie informacji i prowadzenie edukacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, MGOPS, Punkt Konsultacyjny i Punkt Interwencji	2021-2025	liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych, liczba lokalnych kampanii

i rodzinnej	Kryzysowej, placówki oświatowe, oraz zakłady opieki zdrowotnej, lokalne media i organizacje pozarządowe	społecznych
2. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	samorząd gminy, w tym GKRPA, Punkt Konsultacyjny i Punkt Interwencji Kryzysowej	2021-2025 liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, liczba osób uczestniczących w zajęciach

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
Cel operacyjny 3.: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie dostępu do pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, Punkt Interwencji Kryzysowej, GKRPA, MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, samorząd powiatowy, w tym PCPR, ośrodki wsparcia, w tym POIK, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe	2021-2025	liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego
2. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, oraz samorząd powiatowy, w tym PCPR, oraz ośrodki wsparcia, w tym POIK	2021-2025	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia oraz interwencji kryzysowej
3. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie	samorząd gminy, w tym przedstawiciele MGOPS-u, oraz przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej i Policji	2021-2025	liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku

<p>4. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie</p>	<p>samorząd gminy, samorząd powiatowy, organizacje pozarządowe</p>	<p>2021- 2025</p>	<p>z przemocą w rodzinie liczba programów terapeutycznych, liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym, liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne, liczba grup terapeutycznych, liczba grup wsparcia</p>
--	--	-----------------------	---

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel operacyjny 4.: Monitoring skuteczności działań pomocowych.

Zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
<p>1. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, GKRPA, MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny</p>	<p>2021- 2025</p>	<p>liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie, liczba osób, które w wyniku oddziaływań nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie</p>

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie – zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny 1.: Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Rozpowszechnianie w gminie baz danych oraz informatorów na temat podmiotów realizujących ofertę dla osób stosujących przemoc w rodzinie	samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, Punkt Konsultacyjny i Punkt Interwencji Kryzysowej	2021-2025	umieszczenie informatorów na stronie internetowej gminy do dnia 15 sierpnia każdego roku

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie – zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny 2.: Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie.

Zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”	samorząd gminy, w tym przedstawiciele MGOPS-u, GKRPA, placówek oświatowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, oraz przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej i Policji	2021-2025	liczba sporządzonych Niebieskich Kart oraz liczba rodzin nimi objętych, liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie oraz braku zasadności podejmowania działań, liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz pozrealizowaniu indywidualnego

<p>2. Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie</p>	<p>samorząd gminy, w tym MGOPS, oraz Policja, kuratorska służba sądowa</p>	<p>2021-2025</p>	<p>planu pomocy liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc</p>
<p>3. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i terapii</p>	<p>samorząd gminy, w tym GKRPA, MGOPS, Punkt Konsultacyjny i Punkt Interwencji Kryzysowej</p>	<p>2021-2025</p>	<p>liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach i terapii</p>

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie – zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny 3.: Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań.

zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
<p>1. Opracowanie, realizacja i badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Miasta i Gminy, GKRPA, MGOPS, oraz organizacje pozarządowe</p>	<p>2021-2025</p>	<p>liczba programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, liczba osób uczestniczących w programach oraz tych, które ukończyły program, liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy</p>

w rodzinie

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Cel operacyjny 1.: Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania	realizatorzy/partnerzy	czas realizacji	wskaźniki monitoringowe
1. Zapewnienie osobom pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.	samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, organizacje pozarządowe	2021- 2025	liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego

V. FINANSOWANIEPROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2021-2025 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- ze środków samorządu wojewódzkiego,
- z dotacji z budżetu państwa,
- z programów rządowych z zakresu przeciwdziałania przemocy we rodzinie,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz funduszy norweskich,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2021 roku przewidziano w budżecie środki finansowe w wysokości 1.500 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2022-2025 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Miejskiej.

VI. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2021-2025 będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchedniowie. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami. Poniżej zaprezentowano propozycję projektów przygotowanych w trakcie prac nad dokumentem przez przedstawicieli funkcjonujących w gminie instytucji i organizacji).

Projekt 1.

nazwa projektu	Szkoła wolna od przemocy
wnioskodawca projektu	Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 3 im. Stefana Żeromskiego
partnerzy w realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Skarżysku-Kamiennej ▪ Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielce ▪ Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Terapii w Kielce
cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nauka radzenia sobie z emocjami ▪ integracja społeczności klasowej ▪ rozwijanie umiejętności pracy z uczniem trudnym ▪ trening umiejętności wychowawczych ▪ trening umiejętności współżycia w grupie
beneficjenci projektu	Uczniowie, rodzice, nauczyciele

Projekt 2.

nazwa projektu	Trening zastępowania agresji
wnioskodawca projektu	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Suchedniów
partnerzy w realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Skarżysku-Kamiennej ▪ lokalni artyści ▪ kluby sportowe
cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nabycie przez dzieci umiejętności radzenia sobie ze złymi emocjami ▪ nauka zastępowania agresji metodami niekrzywdzącymi innych
beneficjenci projektu	Wychowankowie Świetlicy Środowiskowej prowadzonej przez „Caritas” – dzieci w wieku 6-16 lat

Projekt 3.

nazwa projektu	Problem przemocy w środowisku szkolnym i lokalnym
wnioskodawca projektu	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchedniowie
partnerzy w realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zespół interdyscyplinarny w Suchedniowie ▪ Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych
cele projektu	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
beneficjenci projektu	Mieszkańcy gminy

Monitoring i ewaluacja Programu, polegające na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będą prowadzone corocznie. Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią ustalenie rzeczywistych rezultatów ich wdrożenia – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 stycznia każdego roku Przewodniczący Zespołu składa Burmistrzowi sprawozdanie z realizacji Programu.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Czy w Pani/Pana najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie?	12
Wykres 2. Jakie rodzaje przemocy w rodzinie najczęściej występują w gminie?	12
Wykres 3. Najczęstsza przyczyna przemocy w rodzinie	13
Wykres 4. Kto jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie?	14
Wykres 5. Kto jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie w gminie?	14
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy w rodzinie?	15
Wykres 7. Czy oferta pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie w gminie jest wystarczająca?	15
Wykres 8. Czy oferta pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie w gminie jest wystarczająca?	15
Wykres 9. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	16